

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΠΡΟΣ: Πίνακας Αποδεκτών

Διεύθυνση : Αγίων Ασωμάτων 11, Αθήνα
Τ. Κ.: 105 53
Πληροφορίες: Χρ. Ρωμάνου
Τηλέφωνα: 210 3358122
E-mail: ddeam@culture.gr

ΘΕΜΑ: Προδιαγραφές υλοποίησης ψηφιακών έργων στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κατά την περίοδο αυτή σχεδιάζονται από τις Υπηρεσίες νέα ψηφιακά έργα, προκειμένου να υποβληθούν σχετικές προτάσεις, είτε στο τρέχον ΕΣΠΑ 2014-2020, είτε στο πλαίσιο άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων και προγραμμάτων.

Με σκοπό την επίτευξη κατά το δυνατόν ενιαίας προσέγγισης και τη διευκόλυνση της εξέτασης των νέων προτάσεων που εισάγονται προς γνωμοδότηση στο ΚΑΣ, καλείσθε να λαμβάνετε υπόψη τις εξής προδιαγραφές:

1. Ως κεντρικά συστήματα διαχείρισης όλων των εφαρμογών που απαιτούνται για την υλοποίηση των ψηφιακών έργων, είναι τα Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα του Εθνικού Αρχείου Μνημείων («Κινητά Μνημεία», «Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο», «Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων»), στα οποία έχουν καθιερωθεί πρότυπα καταγραφής, ψηφιοποίησης και τεκμηρίωσης. Όλες οι ψηφιοποιήσεις και οι καταγραφές να πραγματοποιούνται εφεξής στα ανωτέρω συστήματα, τα οποία αποτελούν συστατικά στοιχεία του προβλεπομένου από το άρθρο 4 του ν. 3028/2002 Εθνικού Αρχείου Μνημείων. Σε περίπτωση που για την υλοποίηση του έργου είναι αναγκαία η δημιουργία βάσης δεδομένων, αυτή θα λειτουργεί ως ενδιάμεσο σύστημα, το οποίο θα αντλεί τα απαραίτητα δεδομένα από τα ανωτέρω συστήματα του Εθνικού Αρχείου Μνημείων, εξυπηρετώντας τις επιμέρους εφαρμογές που θα διατίθενται προς χρήση από το κοινό (εφαρμογές Ξενάγησης, περιήγησης, εκπαιδευτικές εφαρμογές κ.λπ.).

2. Να εφαρμόζονται οι προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στον πρόσφατο (Οκτώβριος 2020) οδηγό που συνέταξε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης “Καλές Πρακτικές και Προδιαγραφές διαλειτουργικότητας και ποιότητας για τη διαδικτυακή διάθεση ψηφιακού πολιτιστικού περιεχομένου” (συνημ. 1). Πρόκειται για ένα σύνολο καλών πρακτικών και προδιαγραφών διαλειτουργικότητας, διάθεσης και ποιότητας ψηφιακού περιεχομένου - μεταδεδομένων και ψηφιακών αρχείων - που μεγιστοποιούν την ευρεσιμότητα και την επανάχρησή του και επιτρέπουν την προτυποποιημένη διάθεσή του στον Εθνικό Συσσωρευτή Ψηφιακών Πολιτιστικών Πόρων SearchCulture.gr του ΕΚΤ και σε άλλους συσσωρευτές, όπως την ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη Europeana, καθώς και σε τρίτα συστήματα και εφαρμογές που αξιοποιούν την ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά με δημιουργικό τρόπο. Ένας δεύτερος, συνοπτικός, οδηγός (Οκτώβριος 2020) “Βασικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας για την ένταξη συλλογών στον Εθνικό Συσσωρευτή Ψηφιακών Πολιτιστικών Πόρων” (συνημ. 2), απευθύνεται σε φορείς περιεχομένου - αλλά και στους αναδόχους που τους υποστηρίζουν - και περιλαμβάνει συνοπτικά όλες τις απαραίτητες προδιαγραφές διαλειτουργικότητας για τα συστήματα διάθεσης περιεχομένου τους, τα προς διάθεση μεταδεδομένα και ψηφιακά αρχεία, αλλά και τις ελάχιστες προδιαγραφές ποιότητας μεταδεδομένων και ψηφιακών αρχείων, που καθιστούν δυνατή την ένταξη των συλλογών τους στον Εθνικό Συσσωρευτή Πολιτιστικού Περιεχομένου SearchCulture.gr και στην Europeana (<http://www.ekt.gr/el/publications/5>).
3. Οι φωτογραφήσεις να ακολουθούν συγκεκριμένες προδιαγραφές, με σκοπό τη δημιουργία μακροπρόθεσμα αποθετηρίου απεικονίσεων υψηλής ποιότητας. Ειδικότερα:
- Ο φωτογράφος να είναι εξειδικευμένος στην αρχαιολογική φωτογραφία. Για την επιλογή του, να λαμβάνεται υπόψη δείγμα δημοσιευμένης εργασίας.
 - Να παράγονται φωτογραφίες σε RAW αρχεία, δίχως επεξεργασία και πλασματική μεγέθυνση.
 - Να παραδίδονται, επίσης, τελικά αρχεία TIF και JPEG.
 - Η μεγάλη διάσταση των εικόνων να είναι τουλάχιστον 5000 pixel.
 - Ως προς τη δημιουργία τρισδιάστατων απεικονίσεων, να ακολουθούνται οι πρόσφατες (Αύγουστος 2020) οδηγίες και κατευθύνσεις του Expert Group on Digital Cultural Heritage and Europeana, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/basic-principles-and-tips-3d-digitisation-cultural-heritage> και οι οδηγίες της ειδικής ομάδας της Europeana (2019),

https://pro.europeana.eu/files/Europeana_Professional/Europeana_Network/Europeana_Network_Task_Forces/Final_reports/3D-TF-final%20report.pdf. (συνημ. 3)

4. Κατά την τεκμηρίωση αρχειακού φωτογραφικού υλικού να ακολουθούνται τα πρότυπα καταγραφής και τεκμηρίωσης της βάσης δεδομένων του «Ιστορικού Αρχείου Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων» και να λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την ορθή συμπλήρωση των σχετικών μεταδεδομένων.
5. Να διασφαλίζεται ανεξαιρέτως η πλήρης διαλειτουργικότητα με τα Πληροφοριακά Συστήματα του Εθνικού Αρχείου Μνημείων («Κινητά Μνημεία», «Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο», «Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων»). Να υλοποιείται με ασφαλή τρόπο, μέσω των APIs η αυτόματη μετάπτωση του συνόλου των δεδομένων και πληροφοριών που τυχόν ψηφιοποιούνται (τεκμήρια, κινητά μνημεία, ακίνητα μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, ζώνες προστασίας), τόσο κατά την υλοποίηση της Πράξης (με κάλυψη της μετάπτωσης των δεδομένων, όπου αυτή απαιτείται, από τον προϋπολογισμό των έργων) όσο και μετά την ολοκλήρωση αυτής, με κάθε πρόσθετη δράση ψηφιοποίησης από τον φορέα υλοποίησης της Πράξης, στα Πληροφοριακά Συστήματα του Εθνικού Αρχείου Μνημείων («Κινητά Μνημεία», «Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο», «Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων»), ώστε να επιτευχθεί ο διαρκής εμπλουτισμός του Εθνικού Αρχείου Μνημείων.
6. Σε περίπτωση που απαιτείται να πραγματοποιηθεί φωτογράφιση, βιντεοσκόπηση, τρισδιάστατη σάρωση μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και πολιτιστικών κτηρίων, να ακολουθείται κοινό πρότυπο σύμβασης (συνημ. 4), ή να λαμβάνεται μέριμνα να περιλαμβάνονται οι προβλέψεις αυτού στην προς υπογραφή σύμβαση, ούτως ώστε να διασφαλίζονται με ενιαίο και αδιαμφισβήτητο τρόπο τα δικαιώματα του Δημοσίου.
7. Να προβλέπεται επαρκής χρόνος πιλοτικής λειτουργίας των νέων έργων, ώστε να υπάρχει περιθώριο διορθώσεων και τροποποιήσεων.
8. Σε ό,τι αφορά στη δημιουργία ιστοτόπων, να υπάρχει συνεργασία με τη ΔΗΔ, ούτως ώστε να περιορίζεται κατά το δυνατόν η απαίτηση αγοράς, ανανέωσης, συντήρησης διαφορετικών προγραμμάτων.
9. Να εφαρμόζονται οι προβλέψεις του πρόσφατου ν. 4727/2020 (ΦΕΚ 184/Α/23.9.2020) “Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ)

2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις” και ιδίως οι προβλέψεις των άρθρων 6 (εναρμόνιση των νέων ψηφιακών έργων με τις αρχές της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού), 84 (υποχρέωση διαλειτουργικότητας των φορέων του δημοσίου τομέα), 87 (εγκατάσταση όλων των πληροφοριακών συστημάτων στο Κυβερνητικό Νέφος G-Cloud), 88 (προμήθειες εξοπλισμού).

Συνημ.:

1. Οδηγός «Καλές Πρακτικές και Προδιαγραφές διαλειτουργικότητας και ποιότητας για τη διαδικτυακή διάθεση ψηφιακού πολιτιστικού περιεχομένου» του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Οκτώβριος 2020).
2. «Βασικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας για την ένταξη συλλογών στον Εθνικό Συσσωρευτή Ψηφιακών Πολιτιστικών Πόρων» (Οκτώβριος 2020).
3. Κατάλογος βασικών αρχών 3D ψηφιοποίησης υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς (Αύγουστος 2020).
4. Πρότυπο Σύμβασης.

Η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού

Λίνα Μενδώνη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
2. Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων
3. Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
4. Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων
5. Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Αρχείου Μνημείων
6. Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών
7. Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
8. Διεύθυνση Έρευνας και Τεχνικής Υποστήριξης Μελετών και Έργων Αναστήλωσης
9. Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων
10. Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων
11. Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων
12. Διεύθυνση Μελετών και Εκτέλεσης Έργων Μουσείων και Πολιτιστικών Κτιρίων
13. Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών
14. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής
15. Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής
16. Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων
17. Εφορεία Αρχαιοτήτων Βοιωτίας
18. Εφορεία Αρχαιοτήτων Κορινθίας
19. Εφορεία Αρχαιοτήτων Αργολίδας
20. Εφορεία Αρχαιοτήτων Αρκαδίας
21. Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας
22. Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας
23. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηλείας
24. Εφορεία Αρχαιοτήτων Αχαΐας
25. Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος
26. Εφορεία Αρχαιοτήτων Κέρκυρας
27. Εφορεία Αρχαιοτήτων Κεφαλληνίας και Ιθάκης
28. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ζακύνθου
29. Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδος
30. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ευβοίας
31. Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδος και Ευρυτανίας
32. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων
33. Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας
34. Εφορεία Αρχαιοτήτων Πρέβεζας
35. Εφορεία Αρχαιοτήτων Άρτας
36. Εφορεία Αρχαιοτήτων Μαγνησίας
37. Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας
38. Εφορεία Αρχαιοτήτων Τρικάλων
39. Εφορεία Αρχαιοτήτων Καρδίτσας
40. Εφορεία Αρχαιοτήτων Καστοριάς
41. Εφορεία Αρχαιοτήτων Φλώρινας
42. Εφορεία Αρχαιοτήτων Κοζάνης
43. Εφορεία Αρχαιοτήτων Γρεβενών
44. Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης
45. Εφορεία Αρχαιοτήτων Περιφέρειας Θεσσαλονίκης
46. Εφορεία Αρχαιοτήτων Κιλκίς

47. Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους
48. Εφορεία Αρχαιοτήτων Πιερίας
49. Εφορεία Αρχαιοτήτων Πέλλας
50. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας
51. Εφορεία Αρχαιοτήτων Σερρών
52. Εφορεία Αρχαιοτήτων Δράμας
53. Εφορεία Αρχαιοτήτων Καβάλας
54. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ξάνθης
55. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης
56. Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου
57. Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου
58. Εφορεία Αρχαιοτήτων Χίου
59. Εφορεία Αρχαιοτήτων Σάμου – Ικαρίας
60. Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων
61. Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου
62. Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων
63. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ρεθύμνου
64. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου
65. Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου
66. Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας
67. Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων
68. Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας
69. Νομισματικό Μουσείο
70. Επιγραφικό Μουσείο
71. Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
72. Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο
73. Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου
74. Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης
75. Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης
76. Μουσείο Ασιατικής Τέχνης
77. Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων «Φοίβος Ανωγειανάκης»- Κέντρο Εθνομουσικολογίας
78. Μουσείο Νεώτερου Ελληνικού Πολιτισμού
79. ΥΝΜΤΕ Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Κυκλάδων
80. ΥΝΜΤΕ Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Νοτίου Ιονίου
81. ΥΝΜΤΕ Θεσσαλίας και Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας
82. ΥΝΜΤΕ Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας
83. ΥΝΜΤΕ Κεντρικής Μακεδονίας
84. ΥΝΜΤΕ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
85. ΥΝΜΤΕ Βορείου Αιγαίου
86. ΥΝΜΤΕ Δωδεκανήσου
87. ΥΝΜΤΕ Κρήτης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
3. Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων
4. ΕΔΕΠΟΛ